

Raadsvoorstel

Onderwerp: Centrumregeling Veilig Thuis Groningen
Datum: 4 oktober 2023
Agendapunt: 8
Behandeling: Besluitvormend
Portefeuille-
houder(s): Wethouder K. Hansems
Steller: Jenny Pranger j.pranger@hethogeland.nl
Zaaknummer: Z.HHL.077472

1. Samenvatting

Veilig Thuis Groningen (VTG) heeft sinds 6 jaar de opdracht van de Groninger gemeenten om meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling duurzaam te beëindigen. De gemeente Groningen verzorgde namens alle Groninger gemeenten de behandeling en afhandeling van de subsidieaanvragen van VTG. Met de door de colleges van B&W vast te stellen Centrumregeling wordt deze huidige werkwijze niet alleen vastgelegd, maar ook geformaliseerd door afspraken te maken over het subsidieverleningsproces, de verantwoording en de overlegstructuur.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

1. Verlenen van toestemming voor het aangaan van de Centrumregeling voor Veilig Thuis Groningen,
2. Desgewenst een zienswijze op de concept-Centrumregeling voor Veilig Thuis Groningen in te dienen bij het college van B&W.

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

De 10 Groninger gemeenten maken gezamenlijk beleid, gericht op het duurzaam beëindigen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit beleid is vastgelegd in de regiovisie 'Geweld hoort nergens thuis'.

Bij de uitvoering van dit beleid spelen ketenpartners op het terrein van zorg en veiligheid een belangrijke rol en één van die partners is Veilig Thuis Groningen (VTG)¹.

Sinds 2015 verlenen de 10 gemeenten jaarlijks gezamenlijk een subsidie aan VTG. Voor de opdracht aan VTG hebben de Groninger gemeenten besloten om naast de wettelijke taken o.g.v. de Wmo (die uitsluitend bij een Veilig Thuis-organisatie mogen worden ondergebracht), ook de opdracht te geven om andere, niet wettelijke taken in de sfeer van huiselijk geweld en kindermishandeling uit te voeren. Deze worden de bovenwettelijke taken genoemd.

¹ Veilig Thuis is er voor advies en het melden van huiselijk geweld en kindermishandeling. VTG verstrekt jaarlijks ca. 5000 adviezen en ontvangt ca. 4000 meldingen voor de gehele provincie; m.n. meldingen van professionals (vnl. van de politie); 80% gaat na triage naar lokale teams (sociale wijk/dorpsteams); eventuele vervolgstappen door VTG worden doorgezet naar de Raad voor de Kinderbescherming of gaan terug naar de lokale teams.

Voor een overzicht van de wettelijke en bovenwettelijke taken die de 10 gemeenten laten uitvoeren door VTG wordt verwezen naar bijlage 5a.

Het DB van de GR PG&Z en het bOOGO² hebben in 2021 opdracht gegeven om met verbetervoorstellen te komen voor de governance van VTG. Eén van de verbetervoorstellen betreft het aangaan van een Centrumregeling voor de taken van VTG. De opdracht van het DB PG&Z en het bOOGO voor het verbeteren van de governance bestond in hoofdlijn uit 2 delen: het versterken van de rol van gemeenten als gezamenlijke opdrachtgever en het versterken van de ambtelijke samenwerking.

De regeling wordt aangegaan door de colleges van B&W van de 10 deelnemende gemeenten. Vaststelling van de Centrumregeling is op grond van de Wet gemeenschappelijke regeling niet eerder mogelijk dan nadat de gemeenteraden de gelegenheid hebben gehad zienswijzen te geven en toestemming hebben verleend voor het aangaan van de gemeenschappelijke regeling. Voor een uitgebreide beschrijving van de inhoud en werking van de regeling wordt kortheidshalve verwezen naar bijlage 1a en 2a.

3.2 Bevoegdheid raad

De bevoegdheid van de raad bestaat uit het verlenen van toestemming voor het aangaan van de Centrumregeling en de mogelijkheid voor het indienen van een zienswijze.

3.3 Wettelijk of beleidskader

- Wmo
- Jeugdwet
- Wet gemeenschappelijke regelingen
- Regiovisie Geweld hoort nergens thuis

3.4 Historische context

Sinds 2015 verlenen de 10 Groninger gemeenten jaarlijks gezamenlijk een subsidie aan VTG en maken gezamenlijk beleid, gericht op het duurzaam beëindigen van huiselijk geweld en kindermishandeling. De gemeente Groningen verzorgde namens alle Groninger gemeenten de behandeling en afhandeling van de subsidieaanvragen van VTG.

4. Beoogd resultaat (of effect)

Een verbeterde governance rondom Veilig Thuis Groningen: komen tot een versterking van de rol van gemeenten als gezamenlijke opdrachtgever en het versterken van de ambtelijke samenwerking. De Centrumregeling vormt de juridische basis voor de besluitvorming over de opdracht aan VTG en regelt de taken en bevoegdheden van de deelnemende gemeenten. De Centrumregeling vormt in samenhang met de op te stellen subsidieregeling de vereiste wettelijke grondslag voor de subsidie.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

1. *Er is bestuurlijk draagvlak voor de concept-Centrumregeling VTG.*

Als sluitstuk van de ambtelijke voorbereiding hebben de bestuurlijke vertegenwoordigers in het DB PG&Z en het (b)OOG in hun vergadering van 31 maart jl. unaniem positief geadviseerd richting gemeentebesturen van de deelnemende gemeenten.

² Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Publieke Gezondheid & Zorg en het Bestuurlijk Op Overeenstemming Gericht overleg tussen de portefeuillehouders Wmo en/of jeugd en/of zorg & veiligheid van de Groninger gemeenten.

2. *Wij hebben de volgende argumenten om in te stemmen met de conceptregeling:*

2.1 *Samenwerking (considerans)*

De Centrumregeling zorgt voor minder bestuurlijke drukte over operationele zaken en creëert ruimte om als gemeenten op een meer proactieve wijze vorm te geven aan de opdrachtgevende rol.

2.2 *Subsidieverlening (art. 4 lid 1)*

VTG werd tot de inwerkingtreding van deze regeling steeds gefinancierd met een (jaarlijkse) subsidie.

Gemeenten willen, in het belang van de cliënten, verzekerd zijn dat de meldingen ook daadwerkelijk en tijdig worden afgehandeld. Om die reden is een “zuivere” subsidieverhouding, zonder uitvoeringsverplichting ongeschikt.

Om gericht te kunnen sturen en grip te houden op de uitvoering van de opdrachten legt deze Centrumregeling (in samenhang met de algemene subsidieverordening en de ‘nadere regels’ van de centrumgemeente), de grondslag voor het verlenen van subsidie mét een uitvoeringsovereenkomst.

2.3 *Weghalen van taken; frictiekosten, solidariteit*

In de regeling is opgenomen dat de gemeente die de taak weghaalt, alle frictiekosten moet betalen. De regeling gaat uit van solidariteit. Vanaf de start in 2016 zijn alle wettelijke en 4 bovenwettelijke taken door alle gemeenten in uitvoering gegeven aan VTG. Dit voorstel gaat uit van het voortzetten van die opdrachten; vaststellen van de Centrumregeling door de deelnemende gemeenten betekent feitelijk dat alle Groninger gemeenten voornemens zijn de uitvoering van de wettelijke en de bovenwettelijke taken te blijven beleggen bij Veilig Thuis Groningen.

2.4 *Bestuurlijk OOGO (art. 6)*

Vastgehouden is aan de huidige rol en positie van het bestuurlijk OOGO: het bOOGO is geen besluitvormend orgaan; neemt dus geen formele besluiten. Dat is voorbehouden aan de colleges van de deelnemende gemeenten en, binnen het in de regeling beschreven mandaat, de centrumgemeente.

Het bOOGO is gericht op consensus. Hierbij heeft de centrumgemeente het mandaat om een besluit te nemen. Wanneer geen consensus wordt bereikt, dan moet het voorstel aan de separate colleges ter besluitvorming worden voorgelegd. Dit kan leiden tot vertraging van de besluitvorming.

2.5 *Bestuurlijk overleg (art. 7)*

De voorstellen in de regeling worden besproken in het bOOGO en dus niet meer (tevens) voorgelegd aan het DB PG&Z. Wel is er een verbinding met het DB PG&Z: de portefeuillehouder jeugdhulp is lid van het Bestuurlijk Overleg VTG .

2.6 *De nieuwe verdeelsleutel uit de Centrumregeling (zie bijlage 3a) voor de aanvullende gemeentelijke bijdrage aan VTG, 80% naar rato van inwonertal en 20% naar rato van de caseload bij VTG vanuit de deelnemende gemeenten, heeft onze voorkeur boven de huidige verdeling van 100% naar rato van inwonertal.*

Gemeenten die een hogere caseload bij VTG hebben dan verwacht op basis van de omvang van hun gemeente, dragen zo meer bij aan VTG voor het beroep dat zij doen op VTG. Voor een deel financieel bijdragen naar rato van caseload is bovendien een prikkel voor gemeenten om kwaliteit te leveren met hun Lokale

Teams in de preventie en de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in de eigen gemeente.

Op basis van *historische* cijfers pakt de nieuwe verdeelsleutel voordelig uit voor Het Hogeland. Op basis van inwonertal draagt Het Hogeland 8,1 % bij in het bedrag dat de gezamenlijke gemeenten bijdragen aan VTG bovenop de DUVO-bijdrage van de centrumgemeente, in de nieuwe situatie zou dit 7,7% zijn.

2.7 Afzonderlijke indexatie van de DUVO-middelen die aan VTG worden toegewezen draagt bij aan het waardevast houden van een aanzienlijk deel van de structurele bijdrage aan VTG (zie bijlage 4a).

Vanaf 2023 zijn er twee 'bronnen' beschikbaar voor de dekking van de subsidie aan VTG: middelen uit de Decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang (DUVO) en de gemeentelijke bijdragen. De Doel Uitkering Vrouwen Opvang (DUVO) van het Rijk is niet geïndexeerd³ Door de DUVO bijdrage aan VTG voortaan te indexeren ontstaat er enige financiële ruimte en wordt bestuurlijke drukte (dat wil zeggen besluitvorming over verhoging van de gemeentelijke bijdragen) voorkomen. Indexatie van de gemeentelijke bijdragen aan VTG (naast de DUVO-bijdrage van de centrumgemeente) is geen automatisme. Indexatie van de bijdrage van de deelnemende gemeenten aan VTG is niet opgenomen in de Centrumregeling, zodat jaarlijks kan worden bepaald of en tot welke hoogte indexering noodzakelijk is. Het indexcijfer van het CPB, waarbij de loonontwikkeling voor 80% meetelt en de prijsontwikkeling voor 20% is een vaak gebruikte methodiek en wordt hier toegepast.

2.8 Door indexatie van de DUVO-bijdrage aan VTG naar rato van inwonertal om te slaan over de deelnemende gemeenten is deze indexatie eenvoudig te begroten en niet deels afhankelijk van de fluctuerende caseload van de deelnemende gemeenten bij VTG.

5.2 Risico's

Juristen zijn uitvoering betrokken geweest bij de voorbereiding van de concept Centrumregeling om hiermee juridische risico's te voorkomen.

De financiële gevolgen m.b.t. de nieuwe verdeelsleutel en de indexatie van de DUVO-middelen zijn in het voorstel meegenomen. Verdere financiële risico's worden niet verwacht.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

De geldstromen aan Veilig Thuis bestaan naast een bedrag uit de DUVO (€ 3.244.000) ook uit een bijdrage van de Groninger Gemeenten (€ 3.484.000). Het aangaan van de Centrumregeling VTG heeft voor de gemeente Het Hogeland geen financiële gevolgen. De verdeelsleutel en de indexering staan los van de Centrumregeling en hebben wel financiële gevolgen.

Het effect van de nieuwe verdeelsleutel is dat de bijdrage van de Groninger Gemeenten anders verdeeld zal gaan worden over de deelnemende gemeenten. Voor de Gemeente Het betekent dit vanaf 2024 een lichte daling van de bijdrage aan VTG. Ons aandeel in de bijdrage daalt van 8,1% naar 7,7% in 2025. In euro's gaat het om een daling van € 14.489.

³ Het budget voor het uitvoeren van de taken HG&KM wordt door het rijk wel geïndexeerd (gemeentefonds) maar wordt niet in het DUVO-budget gestort. De gemeenten ontvangen dus wel de indexatie maar zijn vrij in de keuze van de besteding ervan.

Daarnaast leidt het indexeren van de subsidie aan VTG voor de gemeente Het Hogeland elk jaar tot een stijging van de bijdrage aan VTG. In 2023 gaat het om € 20.978. Dit zal verwerkt worden in de najaarsnota.

Het aangaan van de Centrumregeling VTG heeft geen verdere juridische gevolgen.

7. Inbreng belanghebbenden

N.v.t.

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

In deze fase worden aan de gemeenteraden van de 10 deelnemende gemeenten de gelegenheid geboden hun zienswijzen te geven. De wettelijke reactietermijn is 8 weken na ontvangst van de concept-Centrumregeling door de gemeenteraad. Op basis van de ingediende zienswijzen zal het DB PG&Z en bOOGO adviseren of de huidige concepttekst aangepast moet worden.

Daarna zal de (nieuwe) concepttekst ter vaststelling worden voorgelegd aan de colleges en raden. Alle deelnemende gemeenten moeten instemmen met de Centrumregeling. Pas daarna kan de regeling na bekendmaking naar verwachting 1 januari 2024 in werking treden. De centrumgemeente verzorgt de bekendmaking.

8.2 Tijdspad

Afgesproken is dat de Groninger gemeenten zo spoedig mogelijk de besluitvorming in de raden hebben afgerond.

8.3 Communicatie

Publicatie van de gewijzigde Centrumregeling zodra alle Groninger gemeenten de voorgestelde besluiten hebben vastgesteld.

8.4 Evaluatie

Artikel 20 van de Centrumregeling geeft aan dat het bOOGO kan besluiten tot een evaluatie van de uitvoering van deze regeling.

Bijlage(n):

- Bijlage 1: Tekst Centrumregeling Veilig Thuis Groningen;
- Bijlage 2: Toelichting Centrumregeling VTG;
- Bijlage 3: Voorstel financiële verdeelsleutel VTG;
- Bijlage 4: Veilig Thuis effect index 2023 verdeling per gemeente incl. ICM;
- Bijlage 5: Wettelijke- en bovenwettelijke taken VTG;

Achterliggende documenten:

N.v.t.

Winsum, 11 juli 2023

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding